

TOVERI

Lännen Suomalaisen Työväestön Äänenkannattaja

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:	
Yksi vuosikerta	\$5.50
Kolme kuukautta	\$1.60
Yksi kuukausi	\$0.50
CANADAAN:	
1 vuosikerta	\$7.00
6 kuukautta	\$3.75
3 kuukautta	\$2.00
SUOMEEN JA ULKOMAILLE:	
Yksi vuosikerta	\$8.50
Kuusi kuukautta	\$4.50
SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES:	
One Year	\$5.50
Three Months	\$1.60
Six Months	\$3.00
One Month60

No. 197

MAANANTAINA, ELOK. 23 P.—MONDAY, AUGUST 23

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

LEMBERGIN ODOTETAAN KUKISTUVAN

Bolshevikit eivät vaadi Puolalta lainkaan sotakorvausta

(True translation filed with the Postmaster at Boston, Ore., Aug. 23, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
LONTOO, elok. 22 p. — Englannin sotaministeriön saamien tietojen mukaan Brest-Litovskin linnoitukset ovat edelleen Venäjän puolella. Puolalaisten pääjoukkojen kerrotaan olevan 10 mailin päässä Brest-Litovskista.

Puolan sotaministeriön edustajan virallisesta tiedonannosta käy selville, että Venäjän puolesta asema ei ole läheskään niin vaarallinen kuin sen aikaisemmissa tiedoissa sanottiin olevan. Puolalaisten kerrotaan saaneen vain muutamia vankkeja.

LONTOO, elok. 23 p. — Tänne Moskovasta saapuneessa radiosaatossa kerrotaan Venäjän armeijan rintaman olevan 22 mailin päässä kirkkaimmista Varsovesta.

VARSOVA, elok. 22 p. — Tänään ilmoitettiin virallisesti, että hyökkäystä edelleen jatkavat puolalaiset ovat vallanneet takaisin punaisista 10,000 (?) neliomailia maa-alaa.

Lisää punaisia rintamalle.

LONTOO, elok. 22 p. — Venäläiset kulettavat suuria sisäjoukkoja Ciochanowin pohjoispuolelta olevalle sektorille, joka on 45 mailia luoteeseen Varsovesta ja heidän rintamansa on seuduilla on lujuutunut, kerrotaan tänne Berliinistä tulleesta tiedonannossa. Punaisten joukkojen kerrotaan myöskin valmistavan itselleen lujia asema Saldaan länsipuolelle. Puolalaisten kerrotaan menevän Bugin poikki kahdessa kohdissa, Wyschokwin ja Drobiesyn luona.

Esiteitäne lisää ehtoja

LONTOO, elok. 22 p. — Venäjän edustajien torstaina Minskissä puolelta esittämät lisävaatimukset on täällä saatanut julkisuuteen Venäjän kauppaomistajien Kameneff. Näihin vaatimuksiin, joita ei ole enemminkin saatettu julkisuuteen, kuuluu m.m. seuraavat:

Puolan on järjestettävä siviilimilitia, joka on pantava kokoon työläisistä ja aseistettava niillä aseilla, joita Venäjä vaatii Puolalta.

Puola älköön salliko minkään muun maan joukkojen mennä Puolan alueille tai niillä viipyä. Puolan on palautettava kaikki rautateiden liikkuva kalusto, karja ja muu omaisuus, jonka puolalaiset ovat kulettaneet pois Venäjän alueelta.

Venäjä puolestaan ei vaadi Puolalta sotakorvausta missään muodossa.

Toisissa tiedoissa kerrotaan, että puolalaiset ovat kohdanneet suuria vaikeuksia kulettamaan reservijoukkojaan rintamalle.

Puola kulemme varotetaan

PARISI, elok. 23 p. — Ranska ja Englanti ovat vakavasti varoitaneet Puolaa yrittämästä enään hyökätä Venäjän alueelle sen jälkeen kun se on puhdistanut etnologiosten rajainnsa sisästä punaiset joukot, mikäli täällä saatiin eilen luotettavasta tiedosta tietää. Sillä hetkellä kun puolalaiset uudelleen hyökkäivät Venäjälle liittolaismaat lakkaavat antamasta sille avustusta.

Puolan hallitukselle on selitetty, että jos puolalaiset jälleen tekisivät hyökkäyksen Kieviä vastaan tai jos heidän "Moskovaan!" jälleen uudelleen kulkisivat kautta Puolan, kuten ne kaikki ovat ennenkin, niin järjestyneet työläiset nim hyvin Ranskassa kuin Englannissaakin heti ryhtyisivät mitä ankarammalla tavalla painostamaan hallitustaan ja syyttäisivät niitä miilitaristien seikkailun tukemisesta.

Puolan hallitukselle edelleen on tehty selväksi, että sen jälkeen kun Puolan alueet on puhdistettu venäläisistä ja edellyttäen, että rauhanneuvottelut Minskissä jatkuvat tyydyttävästi, kenraali Wrangelille, Krimillä olevien anti-bolshevististen joukkojen johtajalle, ei anneta enempää avustusta.

Ovatko puolalaisetkin oppineet jotakin

LONTOO, elok. 23 p. — Englannin hallitukselle on tiedotettu, että puo-

Sos.-puol. konventionin enemmistömietinnöt on hyväksytty

Kapitalististen lehtien välityksellä saapuu tieto, että Sosialistipuolueen toimeenpaneva neuvosto on ilmoittanut puolueen konventionin enemmistömietinnön Internationalen kysymyksessä tulleen hyväksytyksi. Kuten tiedetään, suosi enemmistö raportti 3:nteen Internationalen yhtymistä eräänlaisilla ehdolla. Myös ilmoitetaan enemmistöesityksen periaatejulistukseksi tulleen hyväksytyksi. Vähemmistöesityksessä vaadittiin jyrkästi joukkojen kasvatamista valmiiksi proletarisen yllherruuden varalle.

Wash:n Farmer-Labor puolue asettaa täyden ehdokaslistan

Washingtonin valtion edistysmieliset ainekset ovat viimein päässeet yksimielisyyteen työohjelmassaan ja päättäneet yhtyä samaa itsenäistä vaalilistaa kannattamaan. Non-partisan liitto ja 48-komitea on päättänyt ottaa osaa valtion Farmer-Labor puolueen vaalilisteluun ja syyskuun 14 päivänä pidettävään Seattleen konventioniin, jossa täysi valtion ehdokaslista nimetään.

Latvian hallitus tiedotetaan kukistetun

BERLIINI, elok. 23 p. — Riigasta National Zeitungille tulleet tiedot kertovat, että Latvian hallitus on kukistettu ja että siellä ovat vasemmistolais-radikaalit muodostaneet uuden hallituksen.

SADAN VUODEN VANHA SULHANEN NAI 72-VUOTIAAN NEITÖSEN

LOS ANGELES, Calif., 21 p. elok. — Los Angelesin kauntivirastosta hakivat tänään avioliittolupakirjan t:ri Andrew Malcolm Morrison ja t:ri Mary Augusta Barney. Sulhanen on täyttänyt sata vuotta ja morsian 72 vuotta. Morrison on ollut enemmän kolme kertaa avioliitossa, mutta morsian on ollut yksinäinen koko ikänsä. Pariskunta on kauan tuntenut toisensa ja he ovat yhdessä laatineet lääketieteellisiä kirjoituksia.

Polalaiset ovat kokonaan luopuneet niistä unelmistaan, jotka johtivat heidät alottamaan hyökkäyksensä muutamia kuukausia sitten. He ovat oppineet läksynsä ja vaativat nyt vain sellaisia kohtuullisia rauhanehtoja kuin että Puolan täydellinen itsenäisyys tunnustetaan, että sen sisäisiin asioihin ei sekaannuta ja että sille myönnetään etnograafiset rajat.

Punaisten etenevät etelässä

LONTOO, elok. 23 p. — Lembergin suunnalla bolshevikien kerrotaan edelleen etenevän sen jälkeen kun he valtasivat Giinsanyn. Punaisia joukkoja kerrotaan taistelun aikana saapuneen kyltiin, jotka ovat etelään ja kaakkoseen Lembergistä. Tarnopolin seutuilla punaiset ovat menneet Stripan poikki ja painaltavat yhä länttä kohti.

Krimin rintamalla punaiset ovat vallanneet Vasiljevkan vimman taistelun jälkeen jonka aikana he valtasivat valkoisista panssaroidun junan. Kauempana idässä on anti-bolshevistisiä joukkoja noussut mihin lähellä Aktyskajaa, joka on A-sovan meren rannalla Sinne on lähetetty punaisia joukkoja taistelemaan heitä vastaan.

BERLIINI, elok. 22 p. — Puolalaisia joukkoja meni Kattowitzin (Ylä-Schleslassa) eilen ja kaupungin saksalaiset asukkaat pakenevat sieltä, kerrotaan tänne Breslausta tulleesta tiedonannossa. Königshuttesa, Schleslassa, kerrotaan myöskin ollen kahakan kaupungin asukkaiden ja ententen joukkojen välillä.

LEMBERGIN KUKISTUMISTA ODOTETAAN JOKA HETKI

LONTOO, elok. 22 p. — Punaisten etenevät yhtämittä eteläisellä rintamalla ja ovat he enään 7 mailin päässä Lembergistä, jonka odotetaan kukistuvan joka hetki.

Puolalaiset tiedotetaan virallisesti, että venäläisiä joukkoja ei ole 30 mailia lähempänä Varsovaa, venäläisten samalla kertaa vakuutettiin käyttävänsä viimattua taistelua Stanislawoffin länsipuolella, mainittu kaupunki ollen vain 20 mailia suoraan itään Varsovesta.

RAHTIHINTOJEN KOROTUS ASETTAA RASKAAN KUORMAN AM. KANSAN KANNETTAVAKSI TÄSTÄ LÄHTIEN

Jokaisen perheen lasku tulee lisääntymään 200 dollarilla vuotta kohden. Rautateiden yksityiskontrolli näyttää epäonnistuvan

(F. Pille kirj. Paul Hanna)

WASHINGTON, D. C. — Sillä alkua kun kaksi ohioilaista fonografia harhaanjohtavat yleisöä raavittuine valtiollisine ennätyksineen, lisätään jokaisen amerikalaisen perheen menoisiin \$200 lasku vuodessa.

Tämä \$200 otetaan korotetuissa rahtihintoissa Cummins-Eschin rautatieläin nojalla, joka astuu voimaan syyskuun 1 päivään mennessä. Kuinka paljon tätä laskua lisätään toisten voittolijaryhmien yksilölliseen tai yhteisen nerouden kautta, sitä ei ole vielä voitu arvioida.

Rautateille myönnetty rahtihintojen korotus, yhteensä \$1,600,000,000 asettaa \$15 suoran veron jokaista naista, lasta ja miestä kohden Yhdysvalloissa. Mutta tämä suoranainen verotus koottaa tavallisudessa 2-5 kertaisesti ennenkuin se on tislautunut akuperäiseltä lähetäjältä lopulliselle kuluttajalle, joten lopullinen korotus jokaista yksilöä kohden tulee olemaan \$30:sta aina \$75 asti.

Senaattori Harding, republikaanien ehdokas, ei ole vielä tähän mennessä kiinnittänyt huomiotaan tähän asiintilaan. Kuvernööri Cox myös suvaitsee unohtaa asian. Ja samalla kun kansa valmistuu pahinta vastaanottamaan käsittämättä kaikkia yksityisyyksiä, joita on sen niin toivoton odottamaan lievennystä vanhoilta puolueilta, ettei edes ole viitsinyt kiusata ehdokkaitaan kysymyksillä.

Molemmat "johtavien" puolueiden ehdokkaat julistavat tarkoituksenaan olevan "niin paljon kuin mahdollista" lieventää yleisön taakkaa sotalaivoista ja muista samanlaisista rahallisista rasituksista. Mutta jos sotalaivojen kaksinkertaistuisi tällä hetkellä, ei se rasitaisi joukkoja niinkään raskaasti kuin uudet rahtimaksut, jotka lisäävät yhtäläisen taakan kuin normaalikorot uudesta \$400,000,000 sotalainasta, kun otetaan huomioon alnoastaan suoranainen rahtihintojen korotus.

Mutta ennenkuin korotus tuntuu lopulliseen kuluttajaan, on rahtimaksujen lisääminen yhtä suuri kuin \$214,000,000,000 tuoreen sotalainan korot eli yhtä suuren summan, kuin mitä mallmansota maksoi kaikille siihen osallisille valloille yhteensä.

Rautateiden palauttaminen yksityiskontrolliin merkitsee amerikalaisen perheen rahakukkarossa yhtä paljon kuin olisi hallitus ottanut kantaakseen mallmansodan hinnan ja määrännyt Amerikan kansan sen maksamaan.

Nämä laskelmat ovat hallituksen tilastomiesten tekemiä, jotka julistavat joko idioottimaisuudeksi tai tahalliseksi vahitteluksi Hardingin ja Coxin lupaukset elinkustannusten lasemisesta tällöin tilanteen vallitessa.

Vanhon puolueiden ehdokkaat vaikenevat rahtihintakysymyksessä, koska tällöin asian tilan panee alulle republikaaninen kongressi ja sen myöhemmin hyväksyt demokrattinen presidentti. He vaikenevat myöskin sen vuoksi, koska rautateiden yksityisistusta ei kestäisi, ellei tätä myöskin taakkaa asetettaisi kansan kannettavaksi. Molemmat vanhat puolueet vaativat rautateiden yksityisistuksen jatkumista millä hinnalla tahansa — joukoille.

Rautateiden vaillinki yksityiskontrollin aikana maalisuusta alkaen on nyt jo suurempi kuin mitä se oli koskaan yhtä pitkänä aikana hallituksen johtaessa rautateitä sodan aikana. Kymmitto selittävät vaillinkin olevan suuremman sen vuoksi, koska Esch-Cumminsin laki määrää hallituksen korvaamaan kaikki tappiot syyskuun 1 päivään mennessä. Mutta he ovat huolehtuneita siitä, mitä sen jälkeen tapahtuu.

Glenn E. Plumb, Plumb-suunnitelman laatija, varotti kongressia nykyisestä tilanteesta, kun hän jo toista vuotta sitten väitti, että ensimmäinen askel sen jälkeen kun rautatiet luovutetaan takaisin yksityisille, on kuljetushintojen suunnaton

Neuvosto-hallituksen päätös Karjalan vapauttamisesta

Tämän maan suomalaisillekin työläisille on jo tullut tunnetuksi, että Karjala on nyt varsinaisesti itsenäisen kansakunta toimien Neuvosto-Venäjän suojeluksen alaisena.

Suoraava on Venäjän Soviethallituksen virallinen päätös Karjalan vapauttamisesta suomalaisten lahtarien ja valkokaartilaisten ikeestä: "Voidakseen parhaiten avustaa Karjalan työläisjoukkoja heidän taistelussaan yhteiskunnallisten oikeuksien saavuttamiseksi, Koko Venäjän Toimeenpaneva Komitea päättää: Ensiksi muodostaa kaikki karjalaiset asuttamat alueet Olonetsin ja Arkangelin maakunnissa Koko Venäjän yhdenmutoista perustuskokoukseen mukaan ja yhdistää nämä maakunnat yhtenäiseksi Karjalan Kommuniksi. Toiseksi muodostaa Karjalan Komitean, johon kuuluu nimitetään toveri Gylling, J. Mäki ja Vasili Kondjev. Heidän tehtävänsä on kutsua viipymättä Karjalan Kommunin Soviethallituksen kokoukseen, jonka tehtäväksi jätetään lopullisesti tämän kommunin järjestäminen ja sen hallituksen ja valan määritys."

Koko Venäjän Keskuskomitean Toimeenpaneva Komitea. Kalinin, presidentti. Jenukilse, sihteeri.

Lavantautiepidemia Puolassa

WASHINGTON, elokuun 22 p. — Mallman huomiota ovat pitäneet viireillä kaikenlaiset tapahtumat, niin että Puolassa nykyään raivoava epidemian lavantauti on saanut osakseen aivan liian vähän huomiota.

Selvimmän kuvan tilanteesta antaa Amerikan Yhdysvaltain armeijan lääketieteellisissä julkaisuissa eversti H. L. Dilechristin kirjottama selustus. Hän lausuu:

Puolaa uhkaa tällä hetkellä ankarin lavantautiepidemia, minkä mailman historia tuntee, ja joka, ellei sitä ehkäistä, koittuu koko Euroopalle mitä suurimmaksi vaaraksi. Puolan hallitus on täysin tietoinen velvollisuustaan tässä suhteessa, mutta se ei voi salata kykenemättömyyttään keksiä tälle pulmalliselle tilanteelle onnellista ratkaisua, syytä, että siltä puuttuu sekä taloudelliset apukeinot että lääketieteellinen apuvoima tämän vaaran voittamiseksi.

Ikävä kyllä vallitseva onneton poliittinen tilanne vain lisää niitä onnettomuuksia, joita olemassaolonsa puolesta taisteleva kansakunta on saanut kokea, voimatta hankkia itselleen tarpeellisia varusteita taudin vastustamiseksi. Näin ollen lavantauti on saavuttanut vankan jalansijan koko itäisellä rintamalla Tarnopolista Borisovin saakka sekä täältä levinyt joka suuntaan. Alkava talvi tulee vielä varmaan lisäämään vaaraa.

Niistä 2,400,000 sotavangista, jotka Puola inhimillisiä aatteita silmäläpittää on antanut kulkea kautta maansa, oli vain noin puolet omia kansalaisia. Näiden lisäksi tulee vielä noin puolen miljoonaa bolshevikivä paennetta. Näitä on parhaimman taidon ja voimien sekä tilan mukaan koetettu eristää ja tutkia, mutta ajanjakso 14 kuukautta on ollut liian lyhyt ja koko homma Puolalle on ylivoimainen. Jonkunmuolnen tilasto on kylläkin. Sen mukaan on sattunut 26,580 lavantautitapausta, joista 1500 heti päätyi kuolemaan.

Samanlaisia saalistajat kaikkialla

LONTOO, elok. 23 p. — Daily Herald julkaisee Berliinin-kirjeenvaihtajansa lähettämää tietoja Puolan sisäisestä tilanteesta. Vapaaehtoisien armeijan nimellä ja Neuvosto-Venäjää vastaan taisteleminen tekoisyyllä Puolan vanhoilliset itse asiassa järjestävät "valkokaarteja", joihin otetaan alnoastaan keskiluokan jäseniä ja ylioppilaita ja joiden tehtävänä on taistella sisäistä (!) vihollista vastaan. Muodostetaan myös, erikoisia lakonrikkuriosastoja. Kaikkia tätä varten ovat esim. ylioppilast suljetut. Ohrana toimii jultemmin kuin tsarivallan aikana. Valtiollisia vankeja piestään. Kommunistsien puolueeseen kuuluminen rangaistaan pakkotyöllä. Noin 1,000 kommunistia istuu tästä syytä tyrmässä. Kirjeenvaihtaja arvelee, että Puolan vallassaolijat valmistavat Horthyn hirmuvallan mallista koemtoa Puolaa.

PUNAISET LIKEHTIVÄT SAKSASSA

Rajuja mellakoita ollut Dyseldorffissa ja muissa kaupungeissa

LONTOO, elok. 23 p. — Tänne tiedotetaan, että tärkeässä saksalaisessa teollisuuskaupungissa Dysseldorffissa, joka on Reinin varrella, on ollut rajuja kommunistien toimeenpanemia meteileitä. 200 kommunistia on vallannut kaupungintalon Velbertissä, joka on suuri teollisuuskaupunki lähellä Dysseldorffia, ja antanut julistuksen soviethallituksen muodostamisesta.

AMSTERDAM, elok. 23 p. — Kommunisten alottama kapinallike näyttää leviävän kautta Westfalenin, mikäli tänne tulleet tiedot kertovat. Pelätään kalvostyöläisten kautta koko alueen nousevan kapinaan.

BERLIINI, elok. 23 p. — Bolshevikkien kerrotaan lähettävän Itä-Preussin kautta Saksaan "vallankumouksellisia lähettejä", joilla on viljailtu rahaa, tekemään kiihottustyötä neuvostoaatteen puolesta kautta Saksan. Noita lähettejä kerrotaan olevan kaikkiaan 40,000.

OLYMPIALAISET KISAT

ANTVERPEN, 22 p. elok. — Hanne Kolehmainen, edustaa Suomea, voitti tänään 7:n Olympialaisten kilpailujen maraton-juoksun. Hän osotti ihmeteltävää kestävyyttä ja juoksi tämän 26 mailia 385 jardia pitkän matkan 2 tunnissa 32 minuutissa 35 4/5 sekunnissa, lyöden entisen maailmanennätyksen enemmällä kuin neljällä minuutilla. Tulosta pidetään ihmeellisenä, ottaen huomioon sen, että juoksu tapahtui saateissa ja liejussa.

Ihmeteltävää oli myös virolaisen Lossmanin saavutus. Hänen särkei entisen ennätyksen, saapuen perille Hanneksen kintereillä ja saaden toisen sijan, tuloksella 2: 32: 48. Entinen ennätys oli 2: 36: 54 4/5.

Kolmantena saapui perille italialainen Arrie, tulos 2: 38: 37 4/5; neljäntenä belgialainen Broos, viidentenä suomalainen Tuomikoski, kuudentena tanskalainen Sofus ja seitsemäntenä amerikalainen Organ. Tatu Kolehmainen, Hanneksen velli, oli kymmenentenä.

Kiekonheitossa velvät suomalaiset ensimmäisen ja toisen sijan. Niklanderin tulos oli 44 m. 68 1/2 sm. ja Taipaleen 44 m. 19 sm. Amerikalainen Pope pääsi kolmannelle sijalle tuloksella 42 m. 13 sm.

Tulos voitti ensi sijan kolmiloikka tuloksella 14 m. 5 sm. Ruotsalaiset saivat toisen, kolmannen ja neljännen sijan.

Kreikkalais-romalaisen painikilpailun loppuottelussa suomalaiset voittivat 19 pisteellä. Ruotsalaiset saivat 7 pistettä, tanskalaiset kolme ja norjalaiset yhden.

Eri maiden tulokset pisteittäin ja kaantuvat:

Yhdysvallat 199, Suomi 86; Englanti 75; Ruotsi 75; Ranska 29; Italia 26. Kilpailuissa on 20 maata edustettuna, mutta yksikään toista ei ole päässyt 20:een pisteeseen.

Valta työläisille

LONTOO, elok. 23 p. — Neuvosto-Venäjän pääministeri Nikolai Lenin sanoo bolshevikien toiveiden pääasiallisen perustuvan neuvostojärjestelmän perustamisen kautta koko Aasiaan. Hän ei ole menettänyt toivoaan vallankumouksen leviämistä kautta koko maailman. Hänen kerrotaan sanoneen: "Meidän on pidettävä yllä kiinnostusta vallankumouksen puolesta kaikissa maissa siihen saakka kunnes me olemme saavuttaneet kansainvälisen proletariaatin päämäärän."

Samanlaisen puheen kerrotaan Trotskin pitäneen Kolmannen Internationalen kongressin päättäjäistalissa Moskovassa, mikäli Kööpenhaminasta tulleet tiedot kertovat. Hänen kerrotaan m.m. sanoneen: "Sotaa tullaan jatkamaan siihen saakka kunnes työläiset ovat saaneet kaikki vallan käsiinsä. Moskovan panssaritöyryrki on kylkiliksi voimakas murskaamaan kaikki maailman kapitalistit."